

Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev februar 2024

For barn og ungdom

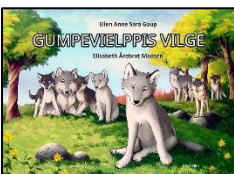
Juho Sire/Siri Broch Johansen: Ujus Unni

Barnebok om et bitte lite multbær som bor på myra sammen med andre multer, blåbær og blokkebær. Hun vil ikke bli større, og vil ikke bli spist. Hva skjer når hodet hennes likevel blir fullt av multesaft? Boka har tekst på nordsamisk og norsk bokmål og er illustrert av Monika Steinholm. ISBN: 978-82-8263-545-5. ČállidLágádus, 2024. 36 s. Innb.

Mary Ailonieida Sombán Mari: Uhca meahcceruollaš Jákop – Háldáša Biggá guosis

Det Lille Skogstrollet Jakob bor i skogen, under røttene til hans bestevenn Den Største Bjørka. Han liker at det er frisk luft i skogen, rent kildevann som han kan drikke om morgenen og alle de fine fargene som han kan se på og bli i godt humør av. En dag da han leker i skogen møter han den lille feen Biggá. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0482-2. Davvi girji, 2024. 54 s. Innb.

Ellen Anne Sara Gaup: Gumpevileppis Vilge

Vi følger ulveungen Vilge og får vite hvordan ulvene klarer seg i naturen. Ulven har alltid vært et dyr mennesker ikke har vært så begeistret for, særlig de som har jordbruk eller reindrift som næring. Ulven er et rovdyr. I en ulveflokk er det mange ulver, og de kan drepe mange sauer og rein. Denne boka har som mål å fortelle om ulven og ulvens levemåte og hvordan de jakter i flokk og alene. Sakprosa bildebok på nordsamisk. ISBN: 978-82-329-0544-7. Davvi girji, 2024. 55 s. Innb.

Doesteles Duvrie

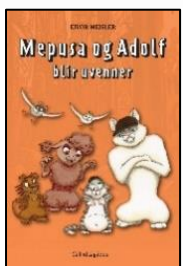
Sørsamisk oversettelse av Bjørnis kjører brannbil (2021). Brannbamsen Bjørnis elsker å kjøre brannbil, men en brannkonstabel kan også kjøre både bil, båt, dronebil og helikopter. Bli med Bjørnis når han kjører blant annet sekshjuling, stigebil og brannbåt. Bjørnisprosjektet er et samarbeid mellom brannvesenet og Brannvernforeningen. ISBN: 978-82-94048-45-8. Gielem nastedh, 2023. 23 sider. Heftet.

Sissel Horndal: Jieldemasse næstha luvhtie – vaajese saemien mytologijen mietie

Sørsamisk oversettelse av Fra stjernene til livet (2019). Det er høst og det blåser. Bladene faller. Bjørnen vandrer dypt inn i skogen og fuglene samler seg i store flokker. Mørketida kommer. Det blir frost. Menneskene blir stille og speider opp mot stjernene. Der, i det mørke himmelrommet, er noe stort i vente: Et nytt liv skal komme til verden. Alle gode krefter hjelper til. Langs en solstråle bærer det, ned mot jorda.

Og så, når vinteren slipper taket og sola kommer tilbake, er tida inne. ISBN: 978-82-7601-285-9. Idut, 2023. 32 s. Innb.

Eivor Meisler: Mepusa og Adolf blir uvenner

Tredje bok i serien om gårdskattene Mepusa, Adolf og Putin. Adolf har fått pelsen tilbake, etter den ydmykende kampen han tapte mot Kamikazepatroljen. Mepusa beordrer han ut for å fange mus igjen. Men Adolf blir så sint og lei seg at han stikker til kompisene i byen. Livet som bakgårdskatt er ikke så kult som han husker det. Særlig når han møter på de uhyggelige bakgårdshundene i Gangsta Dogs. Han må også gjennom et skittent oppgjør med måsene i Drittskvadronen. Norsk tekst. ISBN: 978-82-8263-552-3. ČállidLágádus, 2024. 84 s. Innb.

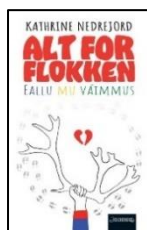
Marit Kirsten Anti Gaup: Noen banket på døra!

Oversettelse til norsk av Coalkkehii uksii! (2021) Sára, Sunná, Ovlá og Jánoš er alene hjemme da det plutselig banker på døra. Utenfor står en politimann og nabodama. Nabodama har vært utsatt for en underlig hendelse om natta som gjorde henne redd. Hun var sikker på at det ville komme noen om natta, derfor hadde hun knyttet alle dørhåndtakene fast med tau. Hun la en hammer på dørhåndtaket, slik at hun skulle høre det, hvis hammeren falt på gulvet, for at hun skulle ha tid til å hoppe ut gjennom vinduet for å hente hjelp. ISBN: 978-82-329-0512-6. Davvi girji, 2024. 72 s. Innb.

Raket-Iren Ø. L. Pedersen: Bådådjon bööremes gejmere – Bodøs beste gamer

Sørsamisk oversettelse av Bådåjo buoremus gæjmmár/Bodøs beste gamer (2022). Tospråklig roman hvor hendelsene er lagt til Bodø. Boka handler om Næjla og Sunna som begge liker å spille. De bestemmer seg for å delta i en spillekonkurranse på Stormen bibliotek en dag i oktober 2019. Og her begynner deres reise, om de virkelig kunne vinne denne konkurransen. ISBN: 978-82-329-0600-0. Davvi girji, 2024. 80 s. Innb.

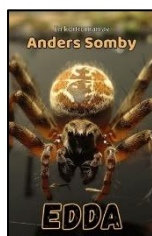
Kathrine Nedrejord: Alt for flokken – Eallu mu váimmus

Nedrejords sjette ungdomsroman handler om en ufrivillig aktivist, forbudt kjærlighet og en reinflokk i fare. Elle på 17 år er ingen aktivist. Alt hun vil, er å ta over reinflokken til faren. Men det er andre krefter med mye penger som er ute etter beiteområdene deres. Uten dem, mister de alt. Elle kan ikke la det skje. Hun må kjempe imot, og hun kan absolutt ikke la smilet til miljøaktivist-kjæresten til venninna hennes distrahere henne for mye. Norsk tekst. ISBN: 978-82-03-45150-8. Aschehoug, 2024. 222 s. Innb.

Moa Backe Åstot: Sommerfuglhjerte

Ungdomsromanen Fjærlshjærtæ (2023) i norsk oversettelse. Ingen på skolen tror på Vilda når hun sier at hun er same. Hun må svare på tusen spørsmål: Det er som om Vilda ikke er bra nok, men hun har bestemt seg for å endre på det. Hun skal begynne å kle seg i kofte og spørre morfar, den eneste i familien som snakker samisk, om å lære henne språket. Da kan ingen stille henne slike spørsmål igjen. Men når morfar plutselig dør endrer alt seg. Nå må Vilda finne fram til det samiske på egen hånd. En bok om sorg, kjærlighet og om retten til å selv definere hvem man er. ISBN: 978-82-02-81375-8. Cappelen Damm, 2024. 180 s. Innb.

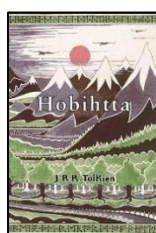
Anders Somby: Edda – kortroman

Grøsser om en edderkopp. Hytta ved tjernet får besøk av en familie med to barn som skal tilbringe sommerferien i fredelige omgivelser. Men hytta har også en annen beboer. En som foretrekker å være aktiv i nattens mørke, når mennesker vanligvis sover. For ungdomstrinnet. Inorsk tekst. SBN: 978-82-93962-06-9. Anders Somby, 2024. 77 s. Innb.

Anne Solfrid Nymo Olli: Siesá biigá

Roman på nordsamisk for ungdom. Hovedpersonen er Karen, også kalt Handelsbuktas Finn-Karen. Hun ble kjent med Erik i Tromsø, men hun elsker ham ikke slik som det er forventet av henne. Erik har invitert henne med seg hjem for å hilse på sine foreldre, men Karen vil ikke det. Hun reiser til sin tante i Alta.. Hun avslutter utdanningen i Tromsø, for å slippe unna kjæresten hun hadde i Tromsø. I huset til tanten opplever hun mange uforklarlige ting.. ISBN: 978-82-329-0488-4. Davvi girji, 2024. 257 s. Innb.

J. R.R. Tolkien: Hobihtta, jali Dáhku ja máhttse

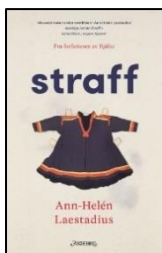
Lulesamisk oversettelse av Tolkienes klassiker The Hobbit – or There and Back Again (1937). Hobbiten Bilbo Baggin legger ut på langferd sammen med tretten dverger for å stjele tilbake dvergegullet fra dragen Smaug. Underveis finner Bilbo en gammel, magisk ring som gjør bæreren usynlig. Den er Tolkienes første Midgardsbok og ble skrevet som et selvstendig verk, men regnes gjerne som en prolog til «Ringenes Herre». Illustrasjoner av Tolkien selv. ISBN: 978-82-692239-9-6. Tjihkkom Almmudahka, 2023. 350 s. Innb.

Lise Myhre: Dracarys

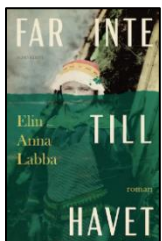
Sørsamisk oversettelse av Lise Myhres Dracarys (2020). Bok 16 i serien om Nemi. Dette er en samlebok av Nemi-striper, dikt og helsider utgitt i 2014 og 2015. Tegneserien Nemi av Lise Myhre slo gjennom i 1999, og ble raskt populær på flere språk. Nemi er både barnsligst, frekkest, mest naiv, mest kynisk, og veldig glad i snop, øl, heavy metal, drager og fantasy. ISBN: 978-82-93402-75-6. Gielem nastedh, 2024. 160 s. Innb.

Skjønnlitteratur for voksne

Ann-Helén Laestadius: **Straff**

Norsk oversettelse av *Straff* (2023). Det er 1950-tallet, og reindrifsbarna Jon-Ante, Else-Maj, Nilsa, Marge og Anne-Risten er syv år gamle da de blir tatt fra familiene sine og tvunget til å gå på nomadeskole. Tryggheten byttes ut med en skremmende tilværelse der samisk er forbudt, joik er syndig, og husmoren straffer dem med ris. Foreldrene tør ikke å protestere, og om de forsøker blir de uansett ikke hørt av myndighetene. Tretti år senere har de fem reindrifsbarna valgt ulike veier for å overleve, eller i det minste prøve å fortrenge. Men så en dag er husmoren tilbake. Hun går der på gaten som om ingenting har skjedd. ISBN: 978-82-03-39890-2. Aschehoug, 2024. 415 s. Innb.

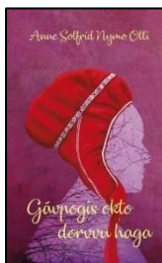
Elin Anna Labba: **Far inte till havet - roman**

Roman som handler om samebyene som ble lagt under vann når Sverige ble moderne på 1900-tallet og det var behov for vannkraft til den voksende svenske industrien. Når Ingá, hennes mor Rávdná og tante Anne kommer til sommerboplassen er den allerede under vann. Vattenfall har uten forvarsel igjen oversvømt innsjøen. I dypet kan du skimte takene på hyttene mens de ror ut for å redde det de kan. Svensk tekst. ISBN: 9789113113401. Norstedts, 2024. 377 s. Innb.

Elin Anna Labba: **Ale mana merrii – romána**

Nordsamisk oversettelse av romanen *Far inte till havet* (2024). Når Ingá, hennes mor Rávdná og tante Anne til sommerboplassen er den allerede under vann. Vattenfall har uten forvarsel igjen oversvømt innsjøen. I dypet kan du skimte takene på hyttene mens de ror ut for å redde det de kan. Rávdná bestemmer seg for å bygge et ordentlig hus, selv om hun egentlig ikke får lov til det som nomadesame. Hun protesterer og bli stadig mer isolert. Datteren ønsker å legge alt bakom seg for å bli som alle andre. ISBN: 978-91-1-312348-6. Norstedts, 2024. 368 s. Innb.

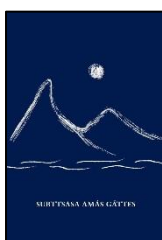
Anne Solfrid Nymo Olli: **Gávpogis okto dorvvu haga**

Nordsamisk "feelgood"-roman.. Gávpogis okto dorvvu hage (I byen, alene uten trygghet) handler om den unge kvinnen Anna Myreng. I begynnelsen av 1960-tallet reiser hun sammen med andre ungdommer sørover til Oslo for å søke arbeid. De reiser med tog via Finland og Sverige. På denne reisen forstår hun at hun må skjule sin samiske bakgrunn. Årene går fort. Venninnene hennes fra ungdomstiden er gått bort, og hun er selv blitt gammel. Hun vil ikke gravlegges i Oslo. Hun vil at hennes siste hvilested blir i hjembygda Karasjok. ISBN: 978-82-7601-287-3. Idut, 2023. 86 s. Innb

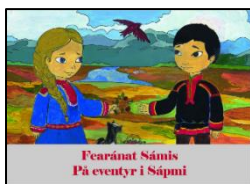
Sara Vuolab: **27**

Diktsamling som har parallelltekst på nordsamisk og norsk og mental helse er temaet. Hovedpersonen minnes en fortid med mobbing i skolegården, og sørger over sitt liv i nåtid. Gjennom diktene aner vi et ønske om å bli elsket. Vi får innblikk i en ensom hverdag preget av spiseforstyrrelse, depresjon, angst og kronisk utmattelse. Det handler om utenforskap, om dårlig selvfølelse, om Nav, og om det å være 27 men føle seg som en 85-åring. ISBN: 978-82-7601-288-0. Idut, 2024. 121 s. Innb.

Subttsasa amás gáttes

Subttsasa amás gáttes (Fortellinger fra fremmed strand) er en antologi med tretten klassiske noveller oversatt til lulesamisk. Forfatterne er samla fra mange land og epoker i denne boka og gir en fin introduksjon til den klassiske verdenslitteraturen i lulesamisk språkdrakt. ISBN: 978-82-692239-5-8. Tjihkkom Almmudahka, 2023. 201 s. Innb.

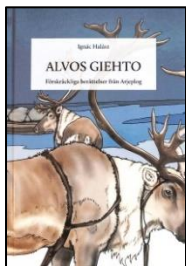
Fearánat Sámis/På eventyr i Sápmi

Formålet med denne boka er at barn skal bli introdusert for samisk språk, kultur og samfunnsliv gjennom de to hovedkarakterene, kildinsamiske Moatren og markasamiske Niillas. Den kan brukes i samlingsstunder i barnehager, men er også egnet for barn i andre sammenhenger. Boken er bygget opp rundt de åtte samiske årstidene med en fortelling for hver uke, til sammen 38 uker. Mange av fortellingene er basert på tradisjonelle samiske fortellinger fra ulike deler av Sápmi, det samiske bosetningsområdet i Norge, Sverige, Finland og Russland. ISBN: 978-82-998531-8-7. Várdobáiki sámi guovddáš, 2023. 80 s.

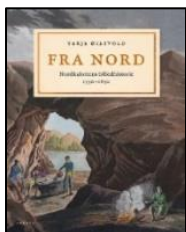
Efraim Pedersen: De døde kommer til bryllup

For første gang er historiene til den samiske mesterfortelleren Efraim Pedersen fra Oterodden i Storfjord samlet i én bok. Historiene ble opprinnelig fortalt og nedskrevet på samisk mellom 1882 og 1927. Han var en av Just Qvigstads sentrale informanter og bidro med mange fortellinger i Qvigstads innsamlede samiske eventyr og folkeminner. Han skildrer på sitt særegne og poetiske vis mennesker og dyr med spesiell kraft, fiender som alltid er ute i ondt ærend, og forteller om de døde som fortsatt er nærværende. Synlige og usynlige vesener i naturen krever også sin plass i menneskenes liv. Drømmenes betydning er viktig, og varsler om både godt og vondt. Norsk tekst. ISBN: 978-82-03-45108-9. Aschehoug, 2024. 263 s. Innb.

Ignác Halász: Alvos giehto – förskräckliga berättelser från Arjepog

Pitesamiske sagn og fortellinger fra for over 130 år siden har blitt hentet fram fra glemselen, og presenteres på moderne svensk og pitesamisk. Ignác Halász (1855-1901) var en ungarsk språkforsker som gjestet sør- og pitesamiske områder i flere runder fra 1884 til 1891. I 1893 ga han ut en samling med sagn og fortellinger som han hadde hørt hos familien Stomak fra Arjeplog. Peter Steggo og Inger Fjällås laget en flott populærutgave med et utvalg av stoffet. Tekst på pitesamisk og svensk. ISBN: 978-91-86967-04-8. Silvermuseet, 2023. 38 s. Innb.

Terje Øiesvold: Fra nord – Nordkalottens billedhistorie 1550-1850

Rikt illustrert bok som viser Nordkalottens billedskatter fra 1550 til 1850. Boken tar oss igjennom oppdagelsesreiser, handelsreiser, vitenskapelige reiser og møter med natur og mennesker. Bildene og historiene gir et nytt, overraskende og svært omfattende innblikk i en lite belyst del av norgeshistorien. Blant omtalte verker er Olaus Magnus' verk historien om de nordiske folkene fra 1555, Francesco Negris reise til Nordkapp i 1664, Johannes Schefferus' Lapponia (1673) og Knud Leems Finnmarkens Lapper (1767). Norsk tekst. ISBN: 978-82-8104-5613. Orkana, 2024. 491 sider. Innb.

Ole David Østli: Kongeskjøtene – eiendommer, slekter og stedsnavn i Alta 1775-1790

Bok om eiendommer, slekter og stedsnavn i Alta i perioden 1775-1790. Østli har i en 10-årsperiode fordypet seg i historiene bak Kongeskjøtene i Alta. Historien om Kongeskjøtene ikke bare er interessant, men også viktig å ha nedtegnet. Innholdet i boka handler om eiendommer, slekter og stedsnavn i områdene som i dag utgjør Alta kommune. Kart og fotografier bidrar til å gjøre boka både informativ og lesverdig. Norsk tekst. ISBN: 978-82-90579-34-5. Alta historielag, 2023. 454 s. Innb.

Maarit Hivand: Mun dat gal čálán girji : romána šánjergirji

Drømmer du om å skrive roman, men er ikke helt sikker på hvordan og hvor du skal starte. Alle har sin egen måte til å komme i gang med skrivingen. Hvis du trenger hjelp til skrivingen, eller ønsker å sjekke om ditt manus har romansjangerens kjennetegn, så er denne boka nyttig for deg. Boka har tekst på nordsamisk. ISBN: 978-82-329-0545-4. Davvi girji, 2024. 56 s. Heftet.

Musikk og film

Manne: Manne (CD/vinyl)

Manne er soloprojektet til komponist og produsent Herman Rundberg fra Kåfjord. Den sjøsamiske identiteten er en viktig del av hans kunstneriske virke. Albumet inneholder 10 egenkomponerte sanger med tekster på nordsamisk, norsk og engelsk. De er laget i samarbeid med flere andre samiske og nordnorske artister: Emil Kárlsen, Petter Waldemar Nohr Unstad, Petter Carlsen, Elina Ijäs, Mari Boine, Inger Márjá Eira og Sámi Lávlunjoavku/Samisk sanggruppet. Arktisk Filharmoni er med på hele albumet.

NOOX42088B. Mano Music, 2023. 1 CD (32 m. 20s.) /NOOX42088C. Mano Music, 2023. 1 vinylplate. (32 m. 23 s.)

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Ustitlaš dearvuodaiguin/Med vennlig hilsen

Edel Olsen

Ráđđeaddi sámi girjerádjobálvalus/Rådgiver samisk bibliotektjeneste

Fylkkagirjerádjju/Fylkesbiblioteket

Telefon: +47 777 88 379

edel.olsen@tromsfylke.no

Troms fylkeskommune
Romssa fylkkasuohkan
Tromssan fylkinkomuuni